

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Oz
Pe o jum. de an 12
Pe trei luni . . . 6
Pentru România şi strălămate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20

TELEFON Nr. 236.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDAŢIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATIA
se primese la adminis-
traŢia. Preţul după tarifi
şi favoza.

Manuscrisurile nu se in-
tipăresc.

Scrisoare din Ţară.

Politice. — Desvoltarea liniilor ferate.

Bucureşti 16 Aprilie v.

Pe tema chestiei externe s'a ivit un conflict între d-nii Marghiloman, actualul şef al partidului conservator şi dl Nicu Filipescu, popularul fruntaş al aceluiaşi partid, care conflict ameninţă să producă o regretabilă desbi- nare în partidul conservator.

Pentru a prelătampina o criză în acest partid, s'a ţinut Luni după amiază la dl Marghiloman acasă o consfătuire, la care au participat aproape treizeci membri ai comitetului executiv, aflători în Bucureşti, între cari d-nii Titu Maiorescu, Teodor Rosetti, Ion Lahovary, C. C. Arion etc.

Asupra acestei consfătuiri s'a publicat un comunicat oficial, în care se spune între altele:

„S'a discutat situaŢiunea internă a partidului. D-nii D. Greceanu şi M. Vlădescu, exprimând opiniunea că agitaŢiunea din partid are la bază o simplă neînŢelegere care ar putea fi eventual limpezită, d-nul Marghiloman a acceptat ca domniile lor împreună cu dl Const. Arion să limpezească, cum vor crede, acest punct.

O convocare oficială a comite- tului executiv este apropiată.”

În scopul limpezirii neînŢelegerilor s'a ales în această consfătuire o comisiune de trei, care să trateze cu dl Nicu Filipescu modalitatea unei înŢelegeri pentru a se evita o ruptură în partid. În consecinŢă o comisiune compusă din d-nii C. C. Arion, D. Greceanu şi M. Vlădescu au avut Mercuri o consfătuire cu dl Filipescu, a cărui părere a fost, ca din consideraŢii de politică externă şeful partidului să se retragă şi să fie în mod provizor înlocuit cu un comitet conducător, care să ţină locul de şef până după rezolvirea chestiunii externe.

Comunicându-se d-lui Marghiloman părerea d-lui N. Filipescu, şeful partidului conservator a hotărât să se convoace comitetul executiv pentru Vineri sau Sâmbătă pentru a lăchida definitiv conflictul ivit.

Acesta e până în prezent stadiul crizei din partidul conservator.

Conştiu de importanŢa mijloace- lor de transport — şosele şi căi ferate — pentru scopuri militare, pentru agricultura, industria şi co-

mertul Ţării, ministrul lucrărilor publice în Ţelegere cu guvernul a hotărât să dea în anul acesta cea mai mare desvoltare posibilă acestor lucrări, fără de cari Ţara nu va putea nici odată să ajungă la progresul dorit de toŢi.

În urma acestei hotărâri se va începe peste câte câteva zile construirea *liniei ferate Bucureşti—Craiova*. Această linie, care duce direct prin Roşiori şi Caracal, va avea o lungime de 202 kilometri. Pentru ca traficul să nu sufere nici cea mai mică piedecă — ori cât de mare ar fi aglomeraŢia mărfurilor — linia Bucureşti—Craiova va fi dublă. Costul total al lucrărilor, conform planurilor şi devizelor, se va ridica la suma de 63 milioane lei. În anul acesta se va lucra mijlocul liniei — pe o lungime de vre-o 65 kilometri — adică porŢiunea, care va lega direct oraşele Roşiori şi Caracal, cu podul peste Olt. La anul viitor se vor continua lucrările la cele două capete ale liniei, între Bucureşti-Roşiori şi Craiova-Caracal.

Tot zilele acestea se vor începe lucrările pentru completarea linilor ferate *Făurei—Tecuci* şi *Medgidia—Tulcea*, care are o lungime de 83 kilometri.

Dela Făurei în spre Tecuci linia este aproape gata pe o întindere de 40 kilometri. Acum se va începe construirea liniei dela Tecuci spre Făurei, cu podurile peste râurile Siret, Putna şi Râmnic. În cursul acestui an se vor face lucrări în valoare de vre-o şapte milioane lei.

Din linia Medgidia-Tulcea este deja terminată o porŢiune de 37 kilometri, începând din Medgidia şi se vor mai termina, în cursul acestui an, încă 18 kilometri, ceea ce face în total 55 kilometri.

Acum se vor începe lucrările pentru construirea liniei dela Tulcea spre Medgidia, cu un tunel de 250 metri la eşiera din oraşul dunărean şi un alt tunel de 800 metri între Tulcea şi Bahadag.

Lucrările acestea, care se vor face în cursul anului curent, sunt în valoare de vre-o patru milioane şi jumătate.

Este probabil să se înceapă în curând şi construirea liniei ferate *Paşcani-Tg NeamŢu*, a cărei lungime este de 34 kilometri. Lucrarea va începe dela Paşcani şi se vor cheltui anul acesta între şapte şi opt sute de mil lei.

Înfăptuindu-se în timp scurt aceste linii şi cu deosebire linia Bucureşti-Craiova, ele vor fi menite să dea un puternic avânt economiei naŢionale a Ţării româneşti.

C.

OpoziŢia şi guvernul.

— Mici spicuri de pe urma agitaŢiilor mari. —

În şedinŢa de MarŢi 27 April a Camerei ungare unul dintre cel mai vehemenŢi oratori a fost preşedintele partidului independist contele Mihail Károlyi; contele cel cu sentimente şovine democratice în teorie, dar stăpân despot al marilor latifundii în practică. Avutul contele a ţinut să facă şi în aceste şedinŢe un pic de craval — şi, more maiorum — cu ideea de stat. Căci Papa şovinismului beatificase de mult »ideile«, acum avea numai s'o a pere şi să impună şi altora respect faŢă de sântenia ei. Şi astfel se născu »duplica« de MarŢi.

Să vedem deci cam unde dă contele prin »patrioticul« său discurs şi unde... creapă:

Citim după »Magyarország«: »DispoziŢia legilor noastre militare, precum şi spiritul lor interdic, ca cetăŢenii maghiari să fie înrolaŢi în trupele Ţărilor străine (Austria şi Germania N. Red.) şi să servească spre întregirea trupelor acestor Ţări. În acest stadiu al războiului mondial, când pretindem ca tinerii şi bătrânii pe-o formă să-şi verse sângele pentru patrie trebuie să menŢinem entuziasmul până la paroxisim, atunci nu-i permis să vii înainte cu astfel de legi. E păcat să vii înainte cu astfel de legi, cari nu ne duc mai aproape de idealul nostru, de statul maghiar naŢional suveran!... În acest proiect se văd urmele tendinŢelor centraliste în contra cărora am luptat întotdeauna cu cea mai mare hotărâre.

Şi contele luptă cu hotărâre în contra acestui proiect despre întregirea gloatelor, deoarece acest proiect »răneşte de moarte suveranitatea maghiară.

În urma faptului, că »soldaŢii maghiari sunt chemaŢi sub steag, pentru ca să fie aruncaŢi într-o armată străină spre întregirea trupurilor din Gallia şi Bucovina«. Această chemare nelăstă a intristat nespus pe patriotul contele şi pe cel de-o lege cu el, deoarece — spune contele: »Căci ceea pentru ce luptăm noi maghiarii, faŢa tuturor svărcolilor noastre e crearea statului naŢional maghar suveran.

După cum ne spune într-o altă parte a discursului său, nobilul contele însu numai având în vedere această suveranitate s'a înrolat şi dânsul, ca voluntar.

»Nu putem ceda nici cât e negru sub unghie — continuă paznicul suveranităŢii maghiare — din puŢnul caracter naŢional maghiar, care există în armata ungră şi care asigură suveranitatea maghiară. Nu cedăm. Atci ridicăm veto-ul nostru şi strigăm: Noli me tangere! Nu li e permis nimănu

sub nici un pretext, fie chiar şi acela al războiului, ca să se atingă de constituŢia maghiară şi de suveranitatea maghiară.

ConsecinŢele războiului.

Din Berlin se anunŢă:

Scritorul italian Ugo Ancona se pronunŢă în »Giornale d'Italia«, că războiul va produce schimbări însemnate pe harta Europei şi în împărŢirea coloniilor, dar nici o parte nu va câştiga despăgubiri de războiu.

ConsecinŢele financiare ale războiului vor fi foarte grave. Ancona laudă patriotismul german, care şi duce aurul la Banca Imperiului. În alte Ţări se ascunde aurul cu îngrijire în mâinile particularilor, care sunt mai puŢini patrioŢi decât Germanii.

Raportul datoriei publice către bogăŢia naŢională se reprezintă cum urmează:

Italia 17,5 la sută, Austria 14, Rusia 13, FranŢa 8, Germania 5 la sută. Prin urmare Anglia şi Germania pot suporta o sporire însemnată a datoriei publice. În privinŢa bugetului militar pentru anul 1914, Germania stă în locul întâu cu 2213 lire pentru armată, faŢă de Rusia cu 1625, FranŢa cu 938, Anglia cu 738. Aceste cifre reogândesc preponderanŢa armatei germane asupra tuturor Ţărilor.

Cheltuielile militare de cap al populaŢiei, este în Anglia de 41,25 lire, în FranŢa de 37,50, în Germania de 27,50.

Prezicerile despre consecinŢele războiului sunt imposibile. Războiul a dat de mîncună pe toŢi profeŢii. Între altele se crede în slăbiciunea financiară a Germaniei, care din contră se dovedeşte foarte tare tocmai pe acest teren.

Chestia DalmaŢiei în faŢa ScupŢinei sârbe.

»Journal des Balkans« primeşte următoarea telegramă din Niş: Chestia DalmaŢiei, care joacă un rol deciziv în atitudinea Italiei, începând să agite întreaga Serbie şi să-i inspire o mare nelinişte, a dat loc unei interpelări adresate guvernului asupra soartei DalmaŢiei, în legătură cu interesele vitale ale sârbilor, croaŢilor şi slovenilor.

Preşedintele consiliului de miniştri sârb şi-a exprimat speranŢa că Italia nu va dezavua principiul naŢionalităŢilor, care a fost la baza uniunii sale, şi că nu va compromite concordia dintre italieni şi slavi, care formează singura barieră contra presiunii germanice spre Mediterana.

Această concordie este, de aşteptarea, singura garanŢie a păcii italo-slave şi europene.

Interpelatorul a declarat, în aprobarea unanimă a SkupŢinei, că chestia DalmaŢiei nu poate fi rezolvată fără concursul slovenilor.

Noi luptăm pentru dreptate, libertate şi pentru principiul naŢionalităŢilor a spus dânsul. Altminteri, nu va fi pace durabilă nici în Balcani, nici în Europa.

Tripla înŢelegere şi Dardanelele. Din Sofia se anunŢă: În cercurile diplomatice de aci, se afirmă că între Anglia şi Rusia a intervenit o înŢelegere cu privire la cestiunea strămtorilor. După această înŢelegere, în caz că turcii ar fi învinşi, Rusia ar obŢine Bosforul şi Dardanelele, iar Anglia insulele dela intrarea sudică a Dardanelor.

SITUAŢIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineaŢă am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

SituaŢia în nordul monarhiei.

Budapesta 29 April. — Din marşele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

SituaŢia e în general neschimbată. Pe mai mulŢi sectori ai teatrului de război din CarpaŢi şi Polonia rusească s'au dat violente lupte de artilerie. Artileria noastră a tras cu bun succes asupra lagărelor şi magazinelor de muniŢii ruseşti. În valea Opor duşmanul a încercat să înainteze în contra noastră după ce artileria duşmană a tras în decurs de mai multe ore, asupra poziŢiilor noastre; după o luptă scurtă însă l'am respins pe întreg frontul.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 28 April. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operaŢii dela vest: Duşmanul nii atacă începând de ieri neîntrerupt, dar fără rezultat poziŢiile situate pe malul stâng al canalului, la Sperlee, Steensbraten şi Helsas, spre nord dela Ipern. Spre ost dela canal am zădărnicit atacul pe care Francezii, Algerienii şi Englezii

Documente ale vremii

(Voci de presă din diferite tabere)

Cum şi-a început un profesor universitar cursurile în 1914.

Profesorul universitar Heinnich Morf din Berlin este unul din cei dintâi româniŢi. Renumele lui se bazează pe o lungă şi rodnică activitate ştiinŢifică, recunoscută şi de francezi, de multe ori.

După declararea războiului mondial a avut Morf greaua sarcină să deschidă cursul său de limba şi literatura franceză la universitatea din Berlin. Cum a ştiut să vorbească el tinerilor studenŢi, germani? Discursul a apărut în întregime, în revista: »Internationale Monatschrift für Wissenschaft, Kunst und Technik« (a. IX. Nr. 6) — («Revista lunară, internaŢională, pentru ştiinŢă, artă şi tehnică»). Judece şi cetitorul român.

«În dimineaŢa de 1 August am încheiat prelegerile mele, cari tratau istoria literaturii franŢuzeşti. Încă nu dispăruse pe atunci orice speranŢă de a salva pacea. Am făcut şi eu parte

din ceata optimiştilor. Desvoltarea lucrurilor a arătat, că n'am avut dreptate, când am fost optimişti.

Trăim în mijlocul războiului.

Lupta grozavă a armelor este totodată şi o luptă a spiritelor. Cine se poate lăuda — dacă poate fi laudă această — cine se poate lăuda, că este în stare să-şi păstreze liniştea absolută, în lupta aceasta? Chiar şi acela, cari nu sunt amesteraŢi direct în înercuŢirea aceasta de arme, chiar şi neutralii, lau partea unuia şi altuia din belligeranŢi, partea spirituală, morală, Lumea e împărŢită, desbinată, sfâşiată în două tabere mari, duşmane.

Partea cea mai mare a lumii românece nu este duşmană. Podurile spirituale, cari leagă neamurile deolaltă, par nimicite şi pe deasupra abuzului, care-şi cascade gura fioroasă, sboară în coace şi în coio cuvinte grele, pline de ură. În *Respublica litterarum* (republica literelor), în domeniul ştiinŢei şi al artei, cari unesc alte daŢi pe toŢi oamarii şi-i prefac în cetăŢenii unei *civitas Dei* (cetăŢi a lui Dumnezeu) — şi aici bănuie cu turbare războiul civil.

Războiul acesta civil, mondial, n'are loc în sala aceasta.

V-aŢi adunat aici, cu mine, ia o

operă a păcii. Apelul, pe care l-am trimis noi, profesorii universitari germani, în lumea înduşmănită, se începea cu cuvintele: »Noi, învăŢătorii şcolilor înalte din Germania, servim ştiinŢei şi săvârşim o operă a păcii.

Dacă profesorul d-voastră a păşit pe catredra aceasta, după ce uşile sălii de prelegeri s'au închis pe urma noastră — trebuie şi *vrem* să ne întoarcem gândurile noastre pentru o oră dela tot ceerce ne strânge inimile tuturor, zi şi noapte, şi trebuie să ne *siliim* să lucrăm ştiinŢificeşte. Patima zilei să nu pătrundă până aici. Să o lăsăm afară! ŞtiinŢa pretinde dela noi dovedea aceasta de stăpânire de sine şi de auto-educaŢie. Cine nu se încrede el, n-are să-i poată servi şi nici nu va câştiga o legătură lăuntrică cu dânsa. Va rămânea nemulŢumit şi în sala aceasta de prelegeri.

Iată de ce: vreau să vă vorbesc aici despre cultura franceză din trecut, cum am vorbit întotdeauna, decând am început să mă ocup cu problema aceasta de acum 35 de ani, când am vorbit în Berna la graniŢa etnică franco-germană. Atunci m'am referit la Goethe, care ne învăŢese cum se poate uni interesul simpatie faŢă de ce este romantic cu iubirea adâncă faŢă de ce

este propriu, germanic. Din stimă faŢă de ce e străin şi din dragoste faŢă de ce este al meu am ţinut prelegeri în derusul anilor despre cultura aceasta romanică, în faŢa tineretului german, şi tineretul acesta mi-a răspălit munca cu o recunoştinŢă, împreunată cu prietinie — chiar şi până în zilele astea grozave. Scrişori de pe câmpul de luptă imi aduc bucuria 'n suflet, scrişori dela luptători, pe frontul de vest, mie necunoscuŢi, cari îsi aduc cu mulŢă aminte de ceasurile, când au primit aici cunoştinŢe despre cultura franceză.

Caracterul ştiinŢific al prelegerilor acestora nu se va schimba deci. Aş vrea să vă instruez gândirea istorică, să vă dau îndreptări practice în privinŢa priceperii şi aprecierii lipsite de patimă a lucrurilor din trecut şi din străinătate.

O astfel de muncă ştiinŢifică nu desparte, ci leagă. Te învăŢă să pricepi, să apreciezi şi să nu urăşti. Spunându-vă acestea imi apare figura dascălului meu, Gaston Paris înaintea ochilor, imi apăr amii mei de studiu şi tovarăşii mei de studii — de cari mă leagă a-mintir, cari cu se pot pierde, amintiri din timpuri îndepărtate ale tineretelor mele şi din epoca cea mai fragedă a

mea, când am petrecut cu dânsii împreună. Numele acestor tovarăşi de muncă şi învăŢaŢi-scrutători le-aŢi auzit d-voastră de multe ori dela mine. Ceeace are să le mulŢumesc ştiinŢa, ceeace am să le mulŢumesc şi eu, personal, am spus-o adeseori în faŢa d-voastră. Să ne gândim la dânsii, ca şi mai înainte, cu acelaşi reşinoşŢinŢă. Dincolo de întreaga luptă sângeroasă a prezentului stă personalitatea, care stăpâneşte toate, a lui Gaston Paris. Amintirea lui o salut plin de recunoştinŢă şi acum, de la locul acesta. Am mărturisit de multe ori influinŢa mare, adâncă, hotărâtoare, pe care a avut-o asupra mea: ce este mai bun din ceeace vă pot oferi d-voastră, a fost evocat de dânsul în mine.

AscultaŢi cu ce cuvinte a reluat el prelegerile la »Collège de France« — era pe atunci de trei-zeci de ani şi se afla, în Decembrie 1870, în Părbul Impresurat, »în mijlocul inelutului de fier, în care ne-au închis armatele germane«. După ce a aruncat o privire retrospectivă asupra lucrărilor din semestrul trecut şi după ce şi-a adus aminte de ascultătorii, cari au luat arma 'n mână urcând apelului patriei şi din cari unii vor fi fost şi în armata duşmană a acelora, cari împresurau

I-au îndreptat în contra aripei noastre drepte; dușmanul a suferit aici pierderi foarte mari. Numărul mitraliezilor capturate în luptele din nordul Ypermului se ridică la 63. Esploziile încercate de dușman pe linia ferată *La-basse-Bethun*, precum și în Champagne, spre nord dela Lemesnil au rămas fără rezultat. La *Lemesnil* am respins atacurile de noapte ale Francezilor, prin cari aceștia voiau să ne recupeze pozițiile, pe cari le-am luat dela ei în noaptea precedentă, dușmanul a suferit aici pierderi mari. Soldații francezi făcându-i prizonieri aici se află într-o stare de plâns. Tremură de frică, deoarece ofițeri francezi i-au făcut să creadă, că îndată ce vor ajunge în mâinile dușmanului acesta îi va împușca. Pe înălțimile *Maas*, spre sudost dela *Verdun* ne-am împins pozițiile cu câteva sute de metri înainte și ni le-am întărit. În *Vosgi* situația e neschimbată.

Pe câmpul de operații dela *ost*: Spre sud dela *Kalvarja* am ocupat satul *Kovale*, precum și înălțimile din sudul acestuia. La *Dachovo*, spre sud dela *Sochaczew* am ocupat un punct de sprijin de-al dușmanului.

Conferența ambasadurilor italiene. Din Roma s-a arătat: Ministrul de externe al Italiei a chemat la o consfătuire în Roma pe diplomații italieni acreditați pe lângă Puterile mari și anume pe ambasadorii din Paris, Londra, Petersburg, Berlin și Viena.

Asediarea Dardanelor. Ziarul „Az Est” aduce știrea publicată de ziarul atenian „Hestia” că aliații au debarcat în patru puncte a peninsulei *Gallipoli* trupe engleze și franceze în număr de 60.000 oameni. Alte două divizii engleze sunt în drum către Dardanele, astfel că aliații vor întreprinde cu aproximativ 90.000 soldați acțiunea pe uscat. Comandantul suprem al trupelor debarcate pe peninsula *Gallipoli* este generalul englez *Halmiton*. Din Constantinopol se desminte debarcarea.

Din cameră. În ședința de ieri, 29 April, și-a formulat deputatul *Rakovszky* Ștefan cunoscuta propunere, ca să li se dea drept de vot tuturor soldaților de pe front. Contele *Tisza* însă a respins această propunere pe motiv, că acceptarea ei ar însemna introducerea pe câi lăturănice a votului universal, la ceea ce dănsul, deși recunoaște eroismul trupelor noastre, totuși nu se învoiește din principiu. Punându-se la vot această propunere a căzut. Și astfel ni se dete să vedem cu ochii mai curând, decât am fi crezut, împlinirea prevederilor noastre, cărora le-am dat expresie în numărul nostru de ieri când ne-am ocupat cu această propunere.

După vorbirea lui *Tisza* s'a ridicat ședința. Proxima ședință va fi luni, când vor fi la ordinea zilei: proiectul referitor la indemnitate, apoi cel despre prelungirea pactului croat și novela de dare.

Parisul — a vorbit *Gaston Paris* despre problemele științei, care își are îndreptățirea și în ceasurile acestea pline de teamă, când patria pretinde, dealfel toate gândurile pe seama sa:

»Nu cred, în general, că patriotismul are o legătură oareșoare cu știința. Catedrele profesionale nu sunt tribune. Cine le folosește pentru ca să apere sau să combată ceva, ceea ce zace afară de ținta lor curat științifică, acela înstreinează catedrele acestea dela adevărata lor chemare. Reprezintă, fără de nici o restricție și fără de rezervă principiul, că știința are să recunoască drept singură țintă a sa adevărul, adevărul de dragul adevărului — fără ca să-și bată capul dacă acest adevăr poate să aibă în praxă urmări bune sau rele, regretabile sau îmbucurătoare. Cine condece cea mai mică reticență, cea mai ușoară schimbare la fepte, cari sunt obiectul scrutării sale sau în concluziile, pe cari le trege — din consideranțe patriotice, religioase sau morale — acela nu este vrednic să-și ocupe locul în marele laboratoriu, în

Aprovizionarea orașului cu făină.

Magistratul orașului Brașov ne trimite spre publicare următorul aviz:

Din cerealele asigurate de înaltul regim spre aprovizionarea populației noastre orașenești, ne-a sosit primul transport de grâu, care acum se și macină.

Ca populațiunea să poată îndată primi pâinea gata și făina pentru copt, magistratul abstea deocamdată dela distribuirea biletelor pentru pâine, până când va fi asigurată aprovizionarea neîntreruptă a populației cu făină și pâine.

Incepând dela 29 Aprilie, — cât va ajunge prima proviziune — se poate cumpăra pe lângă prezentarea adevărințelor deja împărțite prin căpitănatul polițienesc, făină amestecată și făină de copt și făină Nr. 0 și gris, anume la magazinele de făină alui A. Seewaldt, Martin Fromm și fii, Johann Tischler, Gustav A. Neustädter și Victorine Fröhlich și adecă:

p. o. fam. până la 5 pers.	peste 5 pers.	Prețul de 1 kg. la făină N. 0 și gris 1/2 kg.	1/2 kg.	cor. 1—
„ „ de rântaș 2 kg.	3 kg.	cor. —72		
„ „ de pâine 5 kg.	10 kg.	cor. —58		
„ „ de cucuruz nelimitat	cor. —52			

Ospătăriile, cărciumile și localele pentru mănăcări deocamdată n'au dreptul a pretinde făină.

Brutarul capătă începând dela 28 Aprilie făină pentru copt din magazinele de făină a lui A. Seewaldt și alui Martin Fromm și fii, cu bani gata.

În privința cumpărării de pâine, deocamdată nu se statorește vre-o măr-ginire.

Cu brutarii s'au statorit următoarea învoire:

E permis a se coace numai pâine obișnuită (pâine pentru rezbel) și în genzul statutului țării se poate vinde numai în ziua după coacere.

Aluatul nu-l permis a se amesteca cu cartofi.

Prețul unei pâni de un kilogram coaptă bine și răcită se statorește cu 50 fileri.

Se vor coace pâni de câte 1 kg. și 2 kg.

Nu-l permis a duce din oraș nici făină nici pâine.

Locuitorilor, cari ar fi având proviziuni de bucate în ori ce cantitate ar fi, nu-li permis se capete dela brutarii nici pâine și nici făină din aceea care s'a destinaat pentru populațiunea orașenească, cât timp vor avea proviziunea lor proprie.

Dacă cineva ar fi având numai făină neamestecată sau nu amestecată în mod prescriș, atunci își va putea procura făina necesară de cucuruz în măsură nelimitată dela magazinele de făină.

Acel cari vor procede în contra acestor dispozițiuni, se vor pedepsi după dispozițiile legale.

Pe lângă aceasta nici brutarilor nu se va mai da făină pentru copt, cari nu ar urma acestor dispozițiuni, iar numele acelor persoane, cari ar cuteza să cumpere pâine sau făină — deși au proviziuni — sau cari ar îndrăzni a procede prescurtând sau păgubind interesul comun sau ar considera dispozițiile date, acele persoane se vor publica și în ziare.

care are titlu de existență cinstea mult mai mult decât indemnizarea.

Dacă studiile comune vor fi concepute și purtate în toate țările culate în spiritul acesta, vor forma astfel, sus deasupra barierelor naționalităților îndușmănte o patrie mare, pe care nu o pângărește nici un războiu, pe care nu o amenință nici un cuceritor, și unde își găsească spiritele acel refugiu și cea unilune, pe cari le-a oferit-o. Într'alte timpuri, așa-numita: *civitas Dei*.*

Așa a vorbit în 8 Decemvrie 1870 ascultătorilor săi un tânăr învățat francez, care era totodată un înflăcărat patriot. Nu știu dacă patriotismul găsește în Paris, în ziua de astăzi, cuvinte asemănătoare. Vom vedea, cu timpul. Eu însă am vrut să aduc, în fața dvoastră, cuvintele acestui om nobil și tare, care a usit într-o armonie vrednică de a servi ca prototip iubirea față de pământul natal și cetățenia mondială, iubirea de patrie și iubirea de adevăr. Cuvintele lui să nu le fi rostite în zadar!

Cârmul de activitate al romanis-

Date statistice actuale.*)

Rasse omenești și seminții de popoard.

O clasificare generală și definitivă a raselor omenești, cu arătarea tuturor semnelor lor deosebitoare, nu s'a făcut până astăzi. De prezent se folosește sistemul, care urmează aici.

1. Caucazieni sau popoard de rassa mediterană în Europa, Ost-India și Africa nordică, cu cap oval s'au rotund, cu piele mai mult albă, dar și gălbuie sau negricioasă, cu păr lung, neted ori creț, bălan ori negru, nici odată lănos, făcile nu ies înainte, dinții drept în jos.

Subsecțiile rasei le formează:

A. Indogermanii s'au Arteni (peste 870 mil.)

Cu piele albă, păr neted, lung, blond, negricios, ori negru și barbă deasă, având o trupină de limbă (sancrila) comună.

De aceasta se tin:

L. Germanii (263 mil.), anume.

a) Germanii în Germania, Austria, Elveția în provinciile vestice rusești, Luxemburg, și risipiți în America nordică, Ungaria, Rusia etc. 90

b) Englezii și Scoțienii (Anglo-saxoni) în Britania mare, America nordică, Australia, Africa sudică și împrăștiati în Oostindia etc., și Anglo-Americanii, cam. 150

c) Scandinavi (Svedieni, Danezi și Norvegieni) 115

d) Olandezi în Țările de Jos și Sud-Africa și în coloniile Iava, Sumatra, Guyana etc. 73

e) Flamanzii în Belgia (Flandra și Brabant) și în ținuturile mărginașe din Țările de Jos. 42

2. Slavii (159 mil.).

a) Slavii de nord (1442 milioane), anume

Rușii și Rusinii (Ucrainii) în Rusia și Ruseni în Galiția și Ungaria răsăriteană. 1108

Poloni, Masuri, Kassubi, în Polonia rus, Galiția vest., în ținuturile mărginașe sudice și oștice din Silezia, Posen, Prusia oștică și vestică și Pomerania 20

Cehi, Moravi și Slovaci în Bohemia, Moravia, Silezia și Ungaria nordică. 9

Venzi în Lanțul saxon și prusian. 01

Lituanii și Leși (Inrudiți cu slavii) în Rusia vestică și Prusia oștică 43

b) Slavi sudici (148 mil.), anume

Sârbi și Croați în Sărbia, Croația, Dalmația, Slavonia, Bănat, Bosnia, Montenegro și Herțegovina 9

Sloveni în Stiria sud., Carniolia, Carintia sudică și Istria 13

Bulgari în Bulgaria și Rumania oștică 45

3. Romani (175 mil.) anume

a) Francezi, Provensali și Valoni în Franța, Elveția vest., Belgia și risipiți în Canada, Algeria etc. 50

b) Spanoli și Cataloni și descendenții lor amestecați cu aite neamuri în Spania și Coloniile ei, în America centrală și sud., Vestindia și Filipine etc. 52

c) Portughezi în Portugalia, coloniile portugheze și Brazilia 245

d) Italiani în Italia, Tirolul sud., și parte în Triest, Istria, Dalmația, Goriția și Gradișca. 37

e) Retoromani și Ladini în Elveția est., (Graubünden și Eugadin) și Tirolul sudic 01

*) După prof. Hickmann.

Sinbad Calătorul.

f) Friaulii (Furlani) în Friaul din Italia și pe lângă Isonzo, la Goriția și Gradișca 04

g) Români (Dacoromani) în România, Bucovina, Basarabia, Ungaria și Sărbia est 11*)

4. Grecii noi.

În Grecia și în Turcia europeană și Aziatică 6

5. Celți, anume

Irlandezi sau Ersi în Wales, Irlanda și Scoția și risipiți în America de nord etc.; Armoricani în Bretagne și pe izulele normanice 85

6. Albanezi.

În Albania și țările mărginașe 15

7. Iranii.

În Azia anter. și Caucaz (Perzienii noi, Armenii, Curzii, Osetii, Georgianii, Leșghii, Cerchezii, Afganii, Taghichi etc. 25

8. Indieni (Hindui), Mahrași etc. 236

În Oostindia peste (Va urma).

ȘTIRI.

— 30 Aprilie n. 1915.

În ședința de Mercuri a consiliului comunal s'au luat mai multe hotărâri, din cari reținem următoarele:

Cu considerare la scumpirea extraordinară a alimentelor s'a urcat prețurile intertentiei în spitalul civil.

D-lui căpitan de poliție L. Reinisch s'a acordat o remunerație de 1000 cor. pentru serviciile prețioase, pe cari le-a prestat orașului pe timpul cât a înlocuit pe fostul căpitan de poliție.

Sultanul »Ghazi«. Din Constantinopol se anunță: O hotărâre a consiliului de miniștri a adăugat numelui Sultanului, titlul de »Ghazi«, adecă cel Victorios.

Necrolog. Cu adâncă durere aducem la cunoștința tuturor prietenilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru soț și frate Dr. Augustin Dragits medic districtual, membru al Asociațiunii și Fondului de teatru rom. etc. după un morb greu, împărțit fiind cu sf. Taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, Duminecă seara la orele 10, în etate de 62 ani. Rămășețele pământești ale scumpului nostru răposat s'au așezat spre vecinică odihnă, după ritul bisericii gr. or. române, Marti 27. l. c. la orele 1 d. a. în cripta familiară din Deva. În veci pomenirea lui!

Hunedoara, 26. Aprilie 1915. v.d. Gabriela Dragits n. Stefanovits soție. George Moldovan, unchlu. v.d. Minerva Brote n. Dragits Petru Dragits, soră și frate.

Din același trist prilej a lansat un anunț funebrel și direcțiunea societății »Agricola«, a cărei membru valoros a fost defunctul Dr. A. Dragits. Adresăm familiilor întristate sincere condolențe.

Colectă de metale în Brașov. Dela magistratul orașului primim spre publicare următoarele:

În legătură cu publicațiunile anterioare cu privire la darurile de metale dispensabile și alte obiecte de metal — afară de obiecte de fer și oțel — pentru scopuri militare, populațiunea orașului e din nou rugată, ce să caute în podurile caselor, în pivnițe, în magazine etc., după astfel de obiecte — încă în decursul acestui săptămâni și să le strângă. Colectarea obiectelor se va efectui prin elevii școalelor din loc Luni în 3 Mai 1915, cari în această zi vor umbra din casă în casă ca să adune obiectele. Stim. familii sunt rugate ca pe elevii să-i primească în mod cuvințios, și dacă s'ar întâmpla ca vre-o locuință să rămână necercetată de acei școlari — unde obiectele căutate au fost deja adunate la un loc — pe acele să le predea în 4 Mai (Marti) la Magistratul orașenesc (Str. Porții 63).

*) Aici a scăpat d-l prof. din vedere pe românii macedoneni, pe cei din Bulgaria și Grecia. — Trad.

Muzică la promenada de Jos, mâine Sâmbătă în 1 Mai la 5 oare p. m.

Cat a cheituit Franța pentru războiu. Din Berlin se anunță: Ministrul Ribot a declarat în comisiunea Camerei franceze că cheltuielile de războiu ale Franței dela 2 August până la 15 Aprilie s'au ridicat la 11 miliarde franci. La aceasta se mai adaugă avansurile făcute Rusiei și aliaților mai mici, precum și creditele deschise la Londra și New-York pentru furnituri de războiu.

Apollo Bio. Program pentru Sâmbătă și Duminecă: »A Golem« dramă fantastică senzațională în 5 acte. — Actualități de pe câmpul de luptă. — Poetul (Umor), Chinema în războiu. — Polidor declară războiul (Farză), Istoria unei casiere (Comedie).

Subscriși cu inima îndurerată aducem la cunoștința tuturor prietenilor și cunoscuților, că mult regretată noastră soție, fiică, soră, cumnată ne poată și verișoară

Maria G. Bărsan n. Neguț

a încetat din viață, astăzi, Joi în 16 (29) Aprilie 1915, la orele 6 1/2 dim. după o lungă și grea suferință, împărțită fiind cu sfințele taine, în etate de 37 ani și în al 17-lea an al fecieiței sale căsătorii.

Înmormântarea va avea loc din locuința părintească, Șirul Șaguna Nr. 8, Sâmbătă în 18 Aprilie v. (1 Mai n.) la orele 3 p. m. în cimiterul bisericii Sf. Nicolae din Prund.

Odihnească în pace!

Brașov, în 17/30 Aprilie 1915.
Gheorghe Bărsan ca soț.
Marina V. Neguț, ca mamă.
Vasile Neguț, prof., ca frate.
Elena Furnică n. Neguț, soră.
Ștefan Furnică, ca cumnat precum și numeroși unchi, mătuși, veri și verișoare.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp.
Redactor responsabil: Ioan Lacea

Nr. Mag. 5092/1915.

De închiriat.

În casa orașenească din „Șirul Inului Nr. 35“ e de închiriat pe timpul dela 29 Septemvrie 1915 încolo pe un an sau mai mulți ani

un magazin.

Informațiune mai detaliate se poate lua în despărțământul maris-tratului pentru afaceri economice (Strada Aurarilor, Nr. 5, etajul 3-3).

Brassó, în 17 Aprilie 1915.

Magistratul orașenesc.

Comercianții locali cu mărfuri de Sticlărie și Porțelan

au decis din cauza lipsei de personal în timp de resbel, cu începere din 28 Aprilie a ținea închise Magazinele dela 12 până la 1 1/2 oră.

Lang Rosenthal & Palmherl, Iekelius & Stots A. Bidus Nachf, Victor Puri.

REDUTA RESTAURANT REDUTA

Sâmbătă în 1 Mai

al III-lea concert de binefacere

a capelei reg. c. r. de infanterie Nr. 46

în favorul văduvelor și orfanilor ostașilor căzuți pe câmpul de războiu.

Intrarea 50 fil. — Inceputul 8 ore seara.